

Den (a dvacet dva let) s Českou knižnicí

Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR (ÚČL AV ČR) představil v úterý 24. září 2019 ve svém sídle v Praze Na Florenci Českou knižnici, projekt v rámci programu Strategie AV21.¹ Česká knižnice vznikla v roce 1997 jako reprezentativní edice, jež čtenářům zpřístupňuje kanonické texty české literatury vesměs v kritickém vydání, včetně náležitých peritextů (komentářů, edičních poznámek, vysvětlivek apod.) od našich předních literárních historiků.

Jiří Flaišman z ÚČL AV ČR sumarizoval dokončené vydavatelské počiny za roky 2018 a 2019 – vyšly Kainarovy básně, Klicperovy divadelní hry, básně a prózy Karla Havlíčka Borovského, výbor z Husových menších českojazyčných spisů a v reedici také Jiráskovy *Staré pověsti české* (v České knižnici vyšly poprvé před 18 lety).

Martin Valášek za nakladatelství Host předestřel ediční plány České knižnice na roky 2020 a 2021 – těšit se můžeme na díla Bedřicha Bridela, Tomáše Pešiny z Čechorodu, Vítězslava Háška, Otokara Březiny, Jiřího Wolkra, Karla Poláčka, Viléma Závady, Ladislava Fukse či na reedici Škvoreckého *Zbabělců* v nové grafické úpravě od Jany Vahalíkové.

Nové výtvarné řešení spočívá ve zdůraznění autorství prostřednictvím šedé šerpy na potahu a přebalu knihy, jak se pokusila vysvětlit sama grafička na příkladu Topolovy *Sestry*, jubilejního, 100. svazku České knižnice.

Daniela Iwashita z ÚČL AV ČR pak osvětlila zvolený ediční postup při kritickém vydání dotyčného experimentálního románu, jež autor stvořil během tří měsíců jako rozvodněný potok – ostatně personalizovaný vypravěč příběhu se také Potok jmenuje. V edici se snažila zachovat původní rytmické, syntaktické, lexikální i narativní struktury textu, tj. celou poetiku díla z 1. vydání z roku 1994. Tuto ediční variantu posvětil samotný Josef Topol na autorském čtení 11. prosince 2019 v kampusu Hyberská.

Robert Kolár z ÚČL AV ČR a Josef Švéda z Anglického gymnázia v Praze uvedli auditorium do podstaty Seminářů České knižnice, výukových materiálů, jež vycházejí ze současné podoby ústní části státní maturity z českého jazyka a literatury. Měly by nabídnout učitelům i žákům ověřené informace o literárněhistorickém kontextu a žánru a o tematické, kompoziční a jazykové rovině daného díla.² Na webových stránkách <https://www.kniznice.cz/pro-skoly> je již 22. svazek takové brožurky, všechny jsou volně k stažení. Výhodou (post)strukturalistického zacházení s literárním textem je – pomineme-li na interpretační metodě nezávislé, emocionální prožívání a zakoušení textu – čtení poučené, jistě poučenější než z leckterých (ve většině případů nerecenzovaných, a tudíž potenciálně chybových) internetových zdrojů. Absence didaktické transformace dosud (bohužel, nebo bohudíky?) zůstává na bedrech konkrétního, „živého“ učitele stejně jako vlastní invence ve vytváření otázek k textovému výňatku. Ty, které nabízí dotyčný web České knižnice pro školy v pracovních sešitech k České knižnici, jsou totiž velmi obecné a mechanicky formulované.

I přes tyto drobné výtky vděčně kvitujeme komplexní úsilí ÚČL AV ČR vynaložené při zkvalitňování vzdělávání v českém jazyce a literatuře na středních školách.

---

¹ Jde o soubor špičkových výzkumů, v nichž se uplatňuje mezioborovost, spolupráce s jinými institucemi a zaměřenost na praktickou využitelnost. Více na <http://www.avcr.cz/cs/strategie/vyzkumne-programy/prehled-programu/index.html>.

² Tak si interpretaci textu ve škole představoval např. strukturalista Felix VODIČKA: *Svět literatury* I, Praha: SPN, 1967.

David Franta